

SÈRIE 1

1. Exercici de traducció

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Prometeu, fill de Jàpet, primerament, modelà els homes a partir del fang. Després, Vulcà, per ordre de Júpiter, va fer, a partir del fang, la figura d'una dona, a la qual Minerva va donar l'ànima i els altres déus també li van donar un do; per això l'anomenaren Pandora. Ella fou donada en matrimoni al germà Epimeteu; d'aquí en nasqué Pirra.»

2. Exercici de morfosintaxi i etimologia

2.1. Morfosintaxi

- a) El sintagma *Prometheus, Iapeti filius*, està constituït per dos substantius masculins, en nominatiu singular: el nom propi *Prometheus*, que és el nucli del sintagma i el nom comú *filius*, en aposició, complementat pel substantiu masculí *Iapeti*, en genitiu singular. Sintàcticament, fa la funció de subjecte de *finxit*.
- b) El pronom *cui* introdueix una oració subordinada de relatiu (adjectiva); el seu antecedent és el sintagma nominal *mulieris efigiem*, el qual fa de complement indirecte del verb *dedit*.
- c) El subjecte de *dederunt* és el sintagma *ceteri dii*.
- d) El complement directe de *dederunt* és el substantiu *donum*.
- e) El pronom anafòric *ea* (es refereix a Pandora), morfològicament, és nominatiu, singular, femení. Sintàcticament, *ea* fa la funció de subjecte de la forma verbal passiva *data est*.

2.2. Etimologia

a)

- afiliar, etc.
- homínid, etc.
- factible, etc.
- innat, etc.

b)

- *dedit, dederunt, data est*
- *fratri*

3. Exercici de cultura llatina i el seu llegat (opció A o B)

OPCIÓ A

- 3.1. V
- 3.2. F
- 3.3. F
- 3.4. F

OPCIÓ B

3.1.

- b) Pal·las.

3.2.

- b) Ifis.

3.3.

- a) Febus.

3.4.

- d) Actèon.

4. Exercici d'exposició d'un tema de cultura llatina i el seu llegat

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït literalment.

El diàleg reproduït en el passatge correspon a la *Mostel·lària* de Plaute.

La comèdia explica la història del vell Teopròpides, qui, després de tres anys fora en viatge de negocis, torna a Atenes, on el seu fill Filòlaques i els seus amics han convertit la casa paterna en un cau de disbauxa i descontrol. El jove, assistit per l'esclau Tranió, ha dilapidat el patrimoni i ha arribat, de fet, a endeutar-se per comprar la llibertat de Filemàcia, la prostituta que el té encaterinat. Quan tot està a punt de descobrir-se, l'esclau Tranió, astut i desvergonyat, s'inventa un seguit d'enganys per amagar els fets al vell: primer, que la casa està embruixada per un fantasma; després, que ha calgut demanar diners a un usurer per comprar la casa del costat; a partir d'aquí, els embolics no paren d'augmentar fins al feliç desenllaç de l'obra.

El passatge se situa en la primera escena del primer acte. Es tracta d'un diàleg abreviat entre l'esclau astut i de ciutat Tranió (PERSONATGE 1) i l'esclau de camp fidel a l'amo, Grumió (PERSONATGE 2). Aquesta primera escena serveix per explicar al públic com està la cosa a casa del vell Teopròpides. Grumió retreu a Tranió el ritme de vida frenètic que s'hi porta i que hagi dut a la perdició el jove Filòlaques; Tranió, per la seva banda, no para d'insultar Grumió, es burla de la seva rusticitat i de la seva submissió a l'amo i presumeix dels avantatges de què gaudeix amb el jove Filòlaques, sense saber encara que el vell amo està a punt d'arribar i de descobrir-ho tot.

La *Mostel·lària*, com totes les comèdies de Plaute, pertany al subgènere de les *palliatae*, que rep el seu nom del *pallium* o mantell grec, perquè l'acció, seguint els models de la Comèdia Nova àtica, transcorre en una ciutat grega (Atenes, en la *Mostel·lària*) i l'ambientació també era grega.

Els personatges de les *palliatae* són estereotipats. En el cas de la *Mostel·lària*, Teopròpides encarna el vell sever; Filòlaques, el jove impetuós i enamorat; Filemàcia, la cortesana; i Tranió, l'esclau astut.

Els arguments també són molt semblants: giren entorn dels embolics amorosos de joves que generalment es veuen ajudats i encoberts per algú que resol amb astúcia el conflicte, etc. L'objectiu de les comèdies plautines era purament lúdic, a diferència de les comèdies de Terenci, amb un component moralitzador més evident.

De Plaute conservem 21 comèdies, seleccionades per Varró; entre elles, a més a més de la *Mostellaria*, són particularment conegudes el *Miles gloriosus*, l'*Aulularia*, el *Pseudolus*, i l'*Amphitruo*.